

KRISTUS, APOLLON JA DIONYSOS

Pekka Ervastin esitelmä 6.1.1929

Kosmillisen Kristuksen lähestymisestä puhuimme viime kerralla ja näimme, miten tulee ratkaistuksi tuo näennäinen ristiriita kahden todellisuuden välillä, nimittäin sen tosiseikan, että Kosmillinen Kristus on kaikkiallinen, ei ole sitä kohtaa maailmankaikkeudessa, missä ei olisi Kosmillinen Kristus, koska Kosmillinen Kristus on tajunta, ja toisen tosiseikan välillä, nimittäin sen, että aina puhutaan, että Kosmillinen Kristus lähestyy maapalloa aikojen vierieessä tai on lähestynyt sitä aikojen vierieessä. Tämä näennäinen ristiriitaisuus sai ratkaisunsa siitä, että kosmillinen Kristus-tajunta tietysti on kaikkiallinen, mutta tässä kosmoksessa, koko tässä meidän universumissa tajunta ilmenee eri tasoilla, tajunta ilmenee ikäänkuin erilaisissa maailmoissa, tajunta ikäänkuin laskeutuu aineeseen, ja silloin muodostuu erilaisia maailmoita. Ja ainekäsité silloin on paljon metafysiillisempi kuin meidän jokapäiväinen käsitteemme aineesta, ja sentähden ovat kaikki ilmennykset idealtaan aineellisia. Siksi tajunta laskeutuessaan aineeseen ja ympäröidessään itseään ikäänkuin aineella muodostaa erilaisia tasoja eli maailmoita. Ja silloin ymmärsimme, että tämän Kosmillisen Kristuksen lähestyminen on juuri siinä, että meidän maapallomme kannalta Kosmillinen Kristus-tajunta laskeutuu tasolta tasolle, kunnes se lopulta saavuttaa tämän meidän fyysillisen tasomme. Taas tuo laskeutuminen tasolta tasolle jää jonkun verran hämäräksi, jos me vaan ajattelemme, että kosmillinen Kristus-tajunta ikäänkuin omasta painovoimastaan laskeutuisi alaspäin, mutta meidän ei ole ajateltava sillä tavalla, vaan kosmillisen Kristus-tajunnan laskeutuminen merkitsee, että noissa maailmoissa on erilaisia olentoja, jotka voivat ottaa vastaan kosmillista Kristus-tajuntaa eri tavalla taikka paremmin sanoen noilla eri tasoilla on olentoja, jotka voivat lopulta ottaa

vastaan Kristus-tajunnan omalla tasollaan. Sentähden, kun me esimerkiksi puhumme, että kosmillinen Kristus-tajunta meidän maapallomme kannalta katsoen oli ensin tuossa suuressa tähtimaailmassa, tähtiavaruudessa, niin tämä merkitsee, että meidän maapallomme kannalta, siis tavallaan siinä aurinkokunnassa, kosmoksessa, jossa meidän maapallomme on oleellinen osa alussa ainoastaan semmoiset korkeat älyolennot, jumalalliset enkeliolennot, jotka tajunnassaan olivat siinä puhtaassa hengen maailmassa, joka jos puhumme avaruuskäsitteellä, ulottuu koko tähän avaruuteen ja tähtimaailmaan, semmoiset olennot ottivat vastaan kosmillisen Kristus-tajunnan. Silloin, kun ne ottivat tässä meidän aurinkokunnassamme vastaan Kristus-tajunnan omaan itseensä, silloin tuossa korkeassa hengen maailmassa, aatma-buddhi-maailmassa, kosmillinen Kristus-tajunta tuli eläväksi, ruumistui, inkarnoitui ja saattoi vaikuttaa siinä maailmassa.

Nyt me tiedämme, että ihminen on siksi erikoinen ja omituinen olento, että hänen tajuntansa saattaa kehittyä, hän siis inhimillisenä olentona saattaa kehittyä korkeimman Jumalan tasolle. Ihminen siis tässä meidän aurinkokunnassamme saattaa nousta noiden korkeimpien jumalien tasolle ja siis siinä aatma-buddhi-maailmassa ottaa vastaan kosmillisen Kristus-tajunnan. Ja tämä ei tietenkään ole mistään ajasta riippuvainen, sentähden ihminen tietysti tänäpäivänä ja vastaisuudessa voi sen tehdä, mutta on myöskin voinut sillä tavalla kehittää itseään pitkin matkaa, joten me voimme ymmärtää, että ihmisen kaukaisina aikoina, jos hän olisi tahtonut saavuttaa kosmillisen Kristus-tajunnan, olisi pitänyt voida kohota tajunnassaan tuohon korkeaan hengen maailmaan ja siellä joutua aivankuin veljeksi ja toveriksi mitä korkeimpien jumalolentojen kanssa. Hänen ainoa mahdollisuutensa oli, joutuakseen kosmillisen Kristus-tajunnan kanssa tekemisiin, joutua niiden kanssa tekemisiin. Tämän tulen nyt maininneeksi liian aikaiseen,

koska ihmisen ei liian varhain ole mahdollista kohota tähän tajuntaan, mutta kohta puhun siitä.

Mutta sitten, kun kosmillinen Kristus-tajunta laskeutui siihen maailmaan, jota viime kerralla sanottiin aurinkomaailmaksi, niin se merkitsi taas ensin, että ne suuret, korkeat jumalolennot ja enkelit, joiden yksilöllinen tajunta eli siinä auringon maailmassa, ottivat vastaan itseensä kosmillisen Kristus-tajunnan. Ja samalla tavalla, kun sanomme, että kosmillinen Kristus-tajunta laskeutui siihen tasoon, jota nimitämme planeettamaailmaksi, se merkitsee, että ne olennot, jotka siinä elivät, ottivat vastaan kosmillisen Kristus-tajunnan. Ja myöskin ymmärrämme, kun sanomme, että kosmillinen Kristus-tajunta laskeutui maapalloon, niin se merkitsee, että ne olennot, jotka tässä elivät, ottivat vastaan kosmillisen Kristus-tajunnan, tietysti eivät kaikki yht'aikaa, vaan alkaen ensin yhdestä levisi se toisiin, ja se työ on parast'aikaa käynnissä, sillä ihmiskunta ei suinkaan kaikkien yksilöiden puolesta ole omaksunut kosmillista Kristus-tajuntaa. Kosmillinen Kristus-tajunta on kyllä tässä maapallossa ja ihmiskunnassa, mutta yksilöittäin emme vielä ole ottaneet sitä vastaan, on kyllä muutamia ihmisiä ja sitten toisia olentoja, jotka ovat sen ottaneet vastaan.

Kun nyt siis katselemme tältä kannalta kosmillisen Kristus-tajunnan laskeutumista, ymmärrämme myös, että tähän on siis tavallaan ollut historiallista tapahtumaa, tapahtumaa suuressa historiallisessa periodissa. Meidän inhimilliseltä kannalta katsoen on tämä tapahtunut vähitellen, ja jos menemme taaksepäin meidän maapallossa ihmiskunnan kehityshistoriassa, me voimme aivankuin historiallisesti nähdä, kuinka tämä on periodeissa tapahtunut ja milloin. Ja tekisi mieleni nyt tänäpäivänä luoda pieni silmäys meidän metafysiilliseen historiaamme Kosmillisen Kristuksen laskeutumisen kannalta.

Silloin hyvin kaukaisena aikana, äärettömän kaukaisena aikana. voisin sanoa madame Blavatskyn Salaisen Opin kanssa,

että siitä on noin satamijoonaa vuotta, Kosmillinen Kristus oli lähestynyt meidän maapalloamme, aurinkokuntaamme, niin lähelle, että tuo Kristus-tajunta eli niissä jumalissa ja enkeleissä, jotka omassa tajunnassaan elivät puhtaan hengen aatma-buddhin, kosmillisessa maailmassa, siis tähtiavaruuksien maailmoissa. Ja silloin täällä meidän ihmiskuntamme eli erittäin alkuperäistä elämää, meidän ruumiilliset muotomme olivat sängen alkeellista laatua, ne eivät olleet ollenkaan ihmismuotojen kaltaisia. Ja kuitenkin ihmiskunta oli olemassa, se ihmiskunta, luonnonvaltakunta, joka oli predestinoitu tulemaan ihmiskunnaksi. Oli muitakin luonnonvaltakuntia. Näistä asioista voimme lukea Salaisesta Opista ja toisista teosofisista kirjoista. Niiltä ajoilta on vielä selvä heijastus, kuin maininkeja, kahden ensimmäisen juurirodun aikana. Kun meidän ihmiskuntamme eli ensimmäistä ja toista juurirotua, silloin oli elämä erittäin alkeellista, ja se, mikä oli silmäänpistävää ihmiskunnan suhteen, oli, että ihmiskunnalla ei ollut vielä järkeä. Se oli niinkuin tulevaa ihmiskuntaa, mutta ei ollut mitään yksilöitä, ei ollut siinä ihmiskunnassa mitään ihmisiä vielä, ei ollut minätajuntaa vielä ihmiskunnassa. Ja sentähden on tämä hyvin omituinen vaihe meidän ihmiskuntamme historiassa, kehityksessä, mutta ero silloisen eläinkunnan ja ihmiskunnan välillä on kuitenkin aivan selvä, sillä eläinkunta oli sittenkin toisessa asemassa, ihmiskunnalla oli hieno silta tuohon aatmaansa, jos niin voimme sanoa, meidän ihmiskuntamme näytti tähtimaailmalta, kun ei kiinnitä muotoihin huomiota, meidän ihmiskuntamme oli kuin tähtimaailma, jossa loisti tähti tähden vieressä ja jokainen tähti on yhteydessä jonkun muodon kanssa. Eläinkunta on taas kuin yksi tähtisumu ja siinä ei ole mitään viivoja tai linjoja eläinkunnan muotojen ja tähtisumun välillä, se tähtisumu kuin magneettisesti seuraa eläinkuntaa. Ja samoin on muiden luonnonvaltakuntien laita. Mutta ihmiskunta on kuin elävä tähtimaailma, jossa tähdet loistavat ja jossa loistavilla tähdillä on selvä suhde ruumiillisessa maailmassa oleviin muotoihin. Mutta ei ollut vielä ajatusta,

järkeä, joka olisi tehnyt ihmiset yksilöiksi. Sentähden täytyy sanoa, että tällä ajalla, jolloin kosminen Kristus-tajunta oli laskeutunut ainoastaan tähtimaailmaan, oli mahdotonta ihmisten saavuttaa kosmistista Kristus-tajuntaa. Me voimme lisätä yhden seikan, nimittäin, että nämä loistavat tähdet elivät Kristus-tajunnassa, mutta eivät olleet siitä itse millään tavalla tietoisia. Saadakseen tämän asian selvemmäksi, voimme ottaa vertauskuvan. Jos ajattelemme tänäpäivänä meitä ympäröivää eläinkuntaa, niin me voimme sanoa, koska kosminen Kristus-tajunta nyt on meidän maapallossamme, että eläimet ovat nyt hieman samassa suhteessa, kuin me olimme silloin, sillä eläimet ovat nyt kosmilleen Kristus-tajuntaan siinä suhteessa, että niistä aivan toteutuu raamatun sana: „Hänessä me elämme, liikumme ja olemme“. Koko luonto elää kosmilleen Kristus-tajunnassa, eläimetkin liikkuvat Hänessä, mutta eivät tiedä ajatuksessaan siitä mitään: on kuin heitä ympäröisi, suojelisi, pitäisi sylissä suuri rakkauden tajunta. Ja samoin on ihmisten laita. Kaikki ihmiset, jotka eivät ole tietoisia vielä kosmilleen Kristus-tajunnasta, ovat tavallaan tällä hetkellä kuin eläimet, tavallaan sillä heidän mahdollisuutensa ovat aivan toisia, kuin eläinten, mutta he ovat kuin eläimiä siinä suhteessa, siinä merkityksessä, että he liikkuvat, elävät, ovat tässä kosmilleen Kristus-tajunnassa, vaikka eivät siitä tiedä. Joskus semmoinenkin ihminen, joka ei ole päässyt tietoiseksi tästä salaisuudesta, voi jonakin korkeana uskon hetkenä tuntea, että rakkaus ympäröi häntä. Se ei ole hänelle vielä mikään matemaattinen selviö, niinkuin silloin, kun ihminen tulee Kosmilleen Kristuksen tajuntaan tietoisesti, mutta hän on vaistomaisesti vakuutettu siitä, että hänen sielunsa, hän henkiolentona kelluu ikäänkuin elämän rakkauden aalloilla. Sentähden merkitsee kaikille paljon, että kosminen Kristus-tajunta on tässä maapallossa.

Mutta palataksemme varsinaiseen aiheeseemme, niin tuli hetki, jolloin kosminen Kristus-tajunta laskeutui aurinkomaailmaan meidän maapallomme kannalta katsoen, ja

sanoimme viime kerralla, että se taso on puhtaan järjen, korkeamman ajatuksen taso. Ja koska mikään ajatus, järki, ei ole mahdollinen ilman ajattelijaa, sitä, joka järkeilee, niin meidän täytyy lisätä, että tämä on samalla minätietoisuuden taso, tämä aurinkotaso. Ja kun Kosmillinen Kristus laskeutui sille tasolle, joka merkitsee, että ne olennot, joiden tajunta eli sillä tasolla, ottivat Kosmillisen Kristuksen itseensä, niin tämä myöskin pani alulle ja sai aikaan suuren merkillisen tapahtuman meidän ihmiskuntamme historiassa, sillä hetki löi jolloin, niinkuin myös välistä sanotaan, maailman järki pelasti ihmiskunnan, pelasti tuon ihmiskunnan tietämättömyyden kurjuudesta, elämellisyiden pimeydestä. Ihmiskunta oli kuin eläinkunta, mutta hetki löi, ja järjenpojat, maanasaputrat, niinkuin sanotaan Salaisessa Opissa ja vanhoissa intialaisissa pyhissä kirjoissa, laskeutuivat ihmiskuntaan. Tämä on se ihmeellinen toinen luominen, joksi välistä sitä sanotaan ja josta koko vanha viisaus puhuu suurella ponnella. Tämä on merkillinen tapahtuma, sillä kun katsomme ihmiskuntaa, kuinka se on elänyt läpi ensimmäisen ja toisen juurirodun ja päässyt kolmanteen, lemuralaiseen aikaan ja saavuttanut jo luonnon lahjana inhimillisen ulkomuodon, niin nämä oudon näköiset jättiläisihmiset, jotka olivat vielä kaksisukuisia, saivat vapahtajan luokseen, heitä tulivat vapahtamaan ja vapauttamaan maanasaputrat, järjenpojat. Maailman järki laskeutui heihin. Tämä tietysti merkitsee, kun me historiallisesti katsomme asioita, että se järkiminä, mikä oli syntynyt jossakin edellisessä luomiskaudessa, edellisessä manvantarassa, silloisesta eläinkunnasta ja jota varten siis tämä ihmiskunta oli muodollisesti luotu ja valmistettu, se yksilöllinen järkiminä eli ne sadattuhannetmiljoonat järkiminät, jotka olivat syntyneet semmoisella tavalla, kuin minuus yleensä syntyy eläimestä, syntyneet siis vielä pitempiä aikoja sitten edellisestä luomisesta ja jotka olivat odottaneet tilaisuutta ruumistumaan siihen saakka, kunnes uudessa ihmiskunnassa olivat ruumiit valmistuneet, jotka siis olivat tässä auringon maailmassa

odottaneet ruumistumistilaisuutta, ja vielä toisin sanoen, me kaikki ihmiset, jotka minäolentoina olimme taivaallisessa kodissamme odottaneet inkarnoitumismahdollisuutta, me saatoimme nyt, kun hetki löi kolmannessa juurirodussa, ruumistua näihin muotoihin, yhtyä niihin. Tämä ruumistumien tapahtui vähitellen, aina sitä mukaa, kuinka pitkälle olimme ehtineet kehittyä edellisessä manvantarassa, vähemmän kehittyneet saivat käskyn ensin ruumistua, sitten pitemmälle kehittyneet. Silloin saatiin silta aikaan aatma-buddhin ja inhimillisten muotojen välillä, jota ilman nuo inhimilliset muodot olivat olleet. Ihminen siis syntyi, se ihminen, jota nyt on toisella jalallaan maassa kiinni, mutta toisella koettaa nousta ylöspäin. Voimme sanoa, että vaikka hänen jalkansa ovat maassa kiinni, hän voi nostaa kätensä taivasta kohti. Ihminen, tuo ajatteleva, järkiolento, joka nousee muun luomakunnan yläpuolelle, jonka katse voi kohota Jumalan luo, se ihminen syntyi. Se oli maanasaputrain inkarnaatio, ja se tapahtui, kun kosminen Kristus-tajunta laskeutui aurinkomaailmaan. Siitä lähtien alkaa meidän ihmiskuntamme varsinainen historia. Mehän itse emme olleet mukana noissa varhaisemmissa juuriroduissa, emme ajattelevina olentoina, niissä valmistettiin meidän muotomme. Asiahan on niin, että me olemme saaneet luonnolta, luonnossa olevilta henkiolennoilta ja jumalilta, enkeleiltä, lahjaksi tämän fyysillisen muodon. Ei se ole meidän tekemämme. Me itse emme olleet mukana, kun tätä ruumista luotiin, me odotimme taivaassa käskyä ruumistua. Ja sentähden myöskin, tahdon näin sivumennen sanoa, meidän suhteemme omaan fyysilliseen ruumiiseemme on hyvin huomattava, tärkeä, me emme ole mitään itsevaltaisia herroja moraalisesti ruumiimme yli, me emme anna sitä itse itsellemme, eivätkä meidän esivanhempamme alusta lähtien ole voineet sitä tehdä; vaikka me nyt saamme sen vanhemmiltamme, on se lahja luonnon puolesta. Sentähden meidän ruumiimme on Pyhän Hengen temppeli, kuten Uudessa Testamentissa sanotaan, se on annettu meille sitä varten, että sen

avulla pääsisimme tietoon totuudesta ja Jumalasta, eikä käyttääksemme sitä itsekkäisiin tarkoituksiin. Sitä varten on ruumis annettu ja sitä varten on meidät asetettu elämän kouluun. Meidän ruumiimme on salaperäinen kokoomus, se on paljon viisaampi kuin me ihmiset. Jos me osaisimme kuunnella oman ruumiimme ääntä, silloin me kuuntelisimme viisauden ääntä, miljoonien vuosien kehityksen ääntä, meidän ruumiimme kuiskaisivat meille kullekin sopivinta kasvatusoppia. Mutta me emme osaa kuunnella sen ääntä, koska meillä on astraaliruumiissamme edellisistä ruumistuksistamme mukana niin paljon kaikkea, että me olemme kuin sokaistut, ettemme näe emmekä kuule, vaan me mellastamme tässä ruumiissamme, ikäänkuin se olisi jokin vaatekappale, jonka voimme leikata palasiksi, mutta emme kumminkaan osaa tehdä uutta, kun elämä meiltä kysyy: „noin sinä teit, mutta miten nyt teet, kun tarvitset uutta ruumista?“ Joka kerta elämä niin sanoo, kun uutta ruumista tarvitsemme, mutta emme kuule sen ääntä. Ruumiimme on hyvin viisas kappale, ja sen ääntä ihmiskunta kyllä voisi oppia kuuntelemaan. Me siis ajattelevina minäolentoina saamme nyt käyttää näitä fyysillisiä ruumiita ja sillä tavalla käydä elämänkoulussa ja viisastua, ja meidän vaelluksemme on pitkä tässä viisauden koulussa.

Se maanasaputrain inkarnatio on tärkein tapahtuma tämän maapallon ihmiskunnan historiassa, silloin kun kosmillinen Kristus-tajunta oli laskeutunut aurinkoon. Ja tämä aikakausi, niinkuin Salainen Oppi sanoo, alkoi noin 18 miljoonaa vuotta sitten. Sen kauemmin emme ajattelevina olentoina ole tepastelleet tämän maan päällä. Sitten seurasi uusi vaihe, josta sanomme, että Kosmillinen Kristus laskeutui planeettamaailmaan, josta viime kerralla oli puhetta, että se on tuo suuri astraalitaso. Ja kun Kosmillinen Kristus laskeutui tähän planeettamaailmaan, merkitsee se, että eri planeetoilla tässä aurinkokunnassa oli olentoja, enkeleitä, ja meidän täytyy lisätä, joissakin planeetoissa ihmisolentoja, jotka olivat niin kehittyneitä, että he osasivat ottaa

vastaan kosmillisen Kristus-tajunnan. Siis vaikka meidän maapallomme kannalta kosmillinen Kristus-tajunta laskeutui astraalimaailmaan, niin tämä kuitenkin saattoi merkitä, että ehkä jossakin noilla toisilla planeetoilla kosmillinen Kristus-tajunta saattoi laskeutua vaikkapa fyysilliselle tasolle. En mene tästä sen pitemmälle väittämään, mutta ainakin pitää paikkansa se seikka, että kun Kosmillinen Kristus on laskeutunut planeettamaailmaan, niin meidän maapallomme historiassa tapahtui se, että toiselta tähdeltä, niinkuin Salaisessa Opissa sanotaan, Venus-tähdeltä tuli lähetystö tänne maapallolle. Venus-tähdellä oli ihmiskunta pitemmälle kehittynyt, ja muutamat hyvin korkealle kehittyneet olennot sieltäpäin saivat käskyn tulla tänne meidän ihmiskuntaamme auttamaan, ja sillä tavalla perustettiin Salainen Veljeskunta ja annettiin tuolle alkuperäiselle ihmiskunnalle ensimmäinen suuri uskonto eli viisauden uskonto. Nämä tapahtumat kulkivat siis ajassa lähellä toisiaan, laskeutuminen aurinkoon ja laskeutuminen planeettoihin. Ne eivät ole niin äärettömän kaukana toisistaan, sillä niinkuin kerrotaan Salainen Veljeskunta tuli perustetuksi tänne jokseenkin sen jälkeen, kun ihmiskunta oli tullut tänne varsinaisena ihmiskuntana. Sentähden voimme myöskin ymmärtää, miksi sanotaan: „kaikki on Kristuksesta lähtenyt ja kaikki on Kristuksen käskystä tapahtunut.“ Kosmillinen Kristus on aina ollut kaiken takana, Kosmillinen Kristus sai aikaan maanasaputrain, järjenpoikien, syntymisen meidän ihmiskuntaamme, sen tapahtuman, joka pelasti meidän ihmiskuntamme eläinkunnan pimeydestä ja tietämättömyydestä. Kun järki laskeutui meihin, oli se, sanotaan usein, Kosmillisen Kristuksen kärsimystä. Ja kun Salainen Veljeskunta tuli tänne toisesta tähdestä, tämäkin tapahtui Kosmillisen Kristuksen kärsimyksestä. Lyhyesti voidaan sanoa: Kristus sai tämänkin aikaan. Ja tämän jälkeen alkaa meidän ihmiskuntamme varsinainen historia, kuten sanotaan, ja sangen seikkailurikkaat ajat. Nämä ajat ovat siksi etäisiä vielä, että me sanomme tavallisessa tieteellisessä historiassa, että ne ovat

historian takaisia aikoja. Meillä ei ole mitään tunnettuja muistomerkkejä, varsinaisia kirjaanpanoja niiltä ajoilta, niin että suurin osa ihmiskunnan historiasta on aivan hämäryyden peitossa, siitä ei tieteellisesti tiedetä paljon mitään. Kuitenkin on huomattava, että meidän historiallinen, tieteellinen tutkimuksemme päivä päivältä, vuosi vuodelta pääsee pitemmälle ajassa taaksepäin. Onhan tehty viime vuosikymmeninä niin paljon merkillisiä löytöjä esimerkiksi Egyptissä, Kreikassa, Babyloniassa, Kaldeassa, Intiassa, Etelä-Amerikassa ja täällä Euroopassa, että ne vievät meidän historiaamme jo taaksepäin hyvin kaukaisiin aikoihin, jollemme kaikkia yksityiskohtia tiedäkään, saamme kuitenkin jonkinlaisen selvyuden näistä ajoista. Nythän ovat meidän tieteelliset tutkijamme vakuutetut siitä, että ihminen on ollut miljoonia vuosia olemassa, ei uskota enää niin, kuten ennen koulussa opetettiin, että maailma luotiin neljäentuhatta vuotta e. Kr. Se on liian hirvuihin lastenkamarisatu, johon meidän aikamme ei voi uskoa: Egyptin suuri sivistyksen joutui olemaan ennen maailman luomista. Mutta meidän uskonnon opettajamme selittikin koulussa, ettei tässä tarkoiteta inhimillisiä vuosia, yksi vuosi voi olla sata vuotta tai kuinka pitkiä aikoja tahansa. Minunkin lapsuudessani jo ajateltiin, ettemme saa liian kiinteästi pitää kiinni keskiaikaisista käsityksistä. Meidän tieteelliset tutkijammekin sanovat, vaikka ovatkin lukuihin nähden varovaisia, että kymmenenmiljoonaa vuotta sitten ihmiskunta oli yhtä sivistynyt kuin nyt. Kun Minoksen palatsi yht'äkkiä löydettiin – ennen pidettiin sitä vain taruna – niin huomattiin, että esimerkiksi hänen tyttärensä huoneet olivat kuten meidän nykyään, huonekalut samansuuntaiset, kuin nykyiset meidän, tietysti paremmin tehtyjä, koska ne ennen maailmassa yleensä tehtiin käsin. Ja näissä huoneissa oli erityisiä mukavuuksia, aivan semmoisia, kuin me tänäpäivänä käytämme, vedellä käypiä mukavuuslaitoksia oli prinsessan palatsissa, joita me vielä pidämme hyvin uudenaikaisina. Ja kun Egyptiä tutkimme, huomaamme, että heillä oli sähkö

ja telefoni, vaikeivät ne olleet niin julkisia, kuin nyt. Sillä tavalla on ihmiskunta kehittynyt, että semmoiset ovat tulleet julkisiksi, jotka ennen olivat salaisia. Ennen pidettiin semmoisia keksintöjä pyhinä, telefonia ei käytetty jokapäiväisiin tarkoituksiin, vaan erinomaisen tärkeitä ja korkeita asioita, henkisiä asioita varten, sentähden telefoni saattoi olla vain kuninkaan ja korkeiden pappien ja virkamiesten yhteydessä. Nykyäänhän minä voin vaikka tilata sillä kilon kahvia jostakin kaupasta. Ja kääntyäksemme opillisiin asioihin, nykyään meillä opetetaan joka ikisessä kansakoulussa, että aurinko on kiinteä kohta meidän aurinkojärjestelmässämme, se saattaa liikkua muihin verrattaessa avaruudessa, mutta meidän kannaltamme se on liikkumaton ja maapallo kiertää sitä. Mutta muutamia satoja vuosia sitten opetettiin, että maapallo on kiinteä, aurinko ja muut sitä kiersivät. Ja kirkko poltti heti sen, joka uskoi toisin. Giordano Bruno, joka yliopistossa edusti tuota uutta oppia, että maapallo kiertää aurinkoa, joutui lopulta Rooman inkvisition käsiin ja poltettiin, vaikei hän sitä oppia ollut keksinyt. Galilei ja muut, jotka sen opin toivat maailmaan, vaikeasti välttivät saman kohtalon. Galilei sai julkisesti vanhoa, että kyllä aurinko kiertää maapalloa, eikä maapallo aurinkoa. Hän vannoi sen ja pääsi vapaaksi, mutta sanoi, kun oli päässyt ulos: „Ja kuitenkin se kiertää, ei se muuksi muutu, vaikka seisonkin vannomassa.“ Sitä ennen opetti sitä Pythagoras omassa koulussaan sekä myöskin astrologiaa, mutta hänen oppilaansa olivat luvanneet pitää ne asiat salassa. Mutta keskiajalla ihmisten järki ei kai ollut niin kehittynyt, että sitä olisi voitu heille opettaa, sillä uskonnollinen ihminen on helposti ahdasmielinen. Me elämme kummallisessa ajassa, kun saamme itseämme opettaa ja kasvattaa siihen, että uskonnollinen ihminen voi olla kokonaan muuta, kuin ahdasmielinen; tosi uskonnollinen hartaus on toista, kuin ahdasmielisyys. Mutta me elämmekin nyt merkillisessä ajassa.

Kun katselemme ihmiskunnan historiaa siitä lähtien, kun Kosmillinen Kristus oli laskeutunut planeettamaailmaan, silloin

voimme huomata selvästi jo, kuinka tämä Kosmillinen Kristus vaikuttaa meidän ihmiskuntaamme. Kun Kosmillinen Kristus oli aurinkomaailmassa, se vaikutti ainoastaan, että me ihmiset saimme järjenpojat, me saimme syntyä inhimillisiin muotoihin, tulimme ajatteleviksi, mutta kun Kosmillinen Kristus laskeutui planeettamaailmaan silloin alkoi varsinaisesti horoskooppien aika, silloin nimittäin alkoivat planeetat vaikuttaa erinomaisen voimakkaasti meidän maapallomme kehitykseen. Kosmillinen Kristus kosmillisena voimana vaikutti planeettojen kautta, planeetat ovat siitä lähtien vaikuttaneet astrologisesti meidän ihmiskuntaamme, ja meidän ihmiskuntamme karma alkoi, jokaisen yksilön syntymä oli aina horoskoopin mukaista. – Puhun näin lyhyesti, te voitte itse enemmän ajatella näitä asioita. – Ja tämä Kosmillisen Kristuksen vaikutus tuntuu ihmiskunnan ja ihmiskunnan jokaisen yksilön alitajunnassa, astraaliruumiissa, ja astraaliruumis ei merkitse ainoastaan tunneruumista, vaan ajatusruumista, alemman ymmärryksen ruumista, mentaaliruumista, siihen kuuluu mentaali- ja astraaliruumis. Meidän ihmiskuntamme astraalis-mentaaliseen auraan vaikuttaa kosmillinen Kristus-voima planeettojen kautta.

Kun siis katselemme sisäisesti ihmiskunnan historiaa, näemme selvästi, että suuret voimat myllertävät ihmiskunnan alitajunnassa. Ihmiskunnan tajunnassa on alituinen kirkkaus, joka pyrkii ihmiskunnan sisään, ja siinä kirkkaudessa asuu Kosmillinen Kristus. Mutta paljon ennen kuin Kosmillinen Kristus pääsi lähemmäksi fyysillistä maailmaa, vaikutti se erinomaisen voimakkaasti meidän ihmiskuntamme astraaliruumiissa, alitajunnassa. Viittaaan tosiseikkaan, jonka jokainen tunnemme omasta kokemuksestamme. Kun me tässä elämässä heräämme korkeamman elämän tajuntaan, käännyimme, päätämme kulkea kaitaa tietä, päätämme pyrkiä Jumalan, totuuden luo ja siis päätämme jättää synnin ja pahan, ja pyrkiä eteenpäin hyvän tiellä, kun tämän päätöksen teemme ja pyrimme eteenpäin kaikessa hyvässä, niin mitä silloin tapahtuu? Silloin

tapahtuu ensin se, että jokaisen ihmisen sisässä nousee pinnalle, mitä hänen alitajunnassaan piilee pahaa. On aivan kuin ihminen huutaisi elämän hyvälle voimalle: auta minua nyt ja tule minuun nyt! Ja silloin on vertauskuvallisesti puhuen, kuin valo lankeaisi häneen ja silloin se mikä voi pysyä peitossa, mikä on piilillyt kaikissa sokkeloissa, kaikki nousee pinnalle, meidän pahamme, syntimme, kaikki, josta tuskin olemme olleet tietoisia, niin että useimmiten semmoinen ihminen, joka vakavasti alkaa kulkea tietä, saa ihmetellä sitä, että hän menee taaksepäin. „En ole koskaan tiennyt niin paljosta pahasta, kuin nyt; tämä on aivan toivotonta, huomaan itsessäni niin paljon laiskuutta, tyhmyyttä, huonoutta, etten pääse mihinkään.“ Tämä on ensimmäinen huomio, ja toinen on, että ihminen ulkonaisesti, ulkonaisen karmansa suhteen joutuu vaikeuksiin, kaikenlaiset vaikeudet ja onnettomuudet kohtaavat häntä, taakka laskeutuu hänen hartioilleen. On kuin elämä ottaisi hänestä kovasti kiinni ja puistelisi häntä, hän tulee köyhäksi, kadottaa rakkaimpansa, tulee sairaaksi. Kaikkea semmoista tapahtuu, että hän tulee oikein kurjaksi. Se johtuu siitä, että hän on vedonnut Jumalaan, sanonut: „en tahtoisikun kulkea pimeydessä, tahtoisin kehittyä semmoiseksi olenoksi, että voisin olla hyödyksi ihmiskunnalle.“ Ja hän on kuin huutanut vanhalle karmalleen: „kaikki tulkoon minun päälleni!“ Ja vaikeudet kohtaavat häntä. Sentähden ihminen, joka alkaa kulkea hyvän tietä, ihmettelee, hän saa aina ensi aikoina ihmetellä: kaikki jumalat ovat hänet hyljänneet, kaikki ystävät ovat kääntäneet hänelle selkänsä, koko maailma on hänet hyljännyt. Mutta elämä sanoo hänelle: „Pysy uskollisena loppuun saakka, niin kaikki valkenee, älä heitä kirvestä järveen, vaan lähde työhön eteenpäin.“

Ja siitä saakka, kun Kosmillinen Kristus laskeutui planeettamaailmaan, olemme me ihmiset tämmöisessä maailmassa karman ja horoskooppien koulussa. Nyt me itse asiassa aina taistelemme planeettoja vastaan, niitä kosmillisia voimia vastaan sisässämme, jotka ovat omiansa elvyttämään ja

kiihoittamaan kaikkea paha meissä. Kun katselemme asioita sisäisesti, on se kosminen Kristus-voima, joka saa meidät raivoamaan. Se, että olemme tuommoisessa koulussa, saa aikaan, että meissä rupeaa myllertämään. Jos katselemme tavallista rikollista ihmistä, niin on tavallinen huomiomme, johon kriminalipsykologit ovat kääntäneet huomiota, että rikollinen sanoo: „minä murhasin ja panin talon tuleen, mutta en tiedä, miten se kävi; se tuli minun päälleni niin äkkiä, en osannut vastustaa, sisäinen voima pakoitti minua.“ Jotkut sanovat aikaisemmin tunteneensa vihaa, mutta toisilla ei ole ollut mitään edelläkäypää vihan tunnetta. Tämä on kiintoisa huomio, sillä se näyttää, että emme me ihmiset itse tahdo vedota Jumalaan, hyvään ja totuuteen, joka on meissä, niin annamme voiman planeetoille, vallan kaikille kosmille voimille alitajunnassamme, ja silloin me todella joudumme hukkaan. Silloin voi meidän horoskoopissamme seisoa: tuo hetki on hyvin vaarallinen, Mars on pahassa aspektissa Saturnuksen kanssa. Tähdet antavat taipumuksia, mutta ne eivät pakoita, ihminen on aina itse syyppää, jos hän tekee paha, sillä hänen tehtävänsä on aina varustaa itseään, aina valvoa, pitää kiinni hyvästä ja totuudesta, ettei hän lankeaisi. Ja jos hän ei ole varuillaan, niin kun tulee tuommoinen tähtiaspekti, se pakottaa hänet tekemään paha. Sentähden me olemme kuin koulussa. Ja me voimme tässä Kosmisen Kristuksen vaikutuksesta planeettojen kautta huomata kaksi aspektia, toinen on tuommoinen julma, vaarallinen, toinen enemmän mentaalista laatua, enemmän kirkasta ja sopuista, johtuen siitä, ettei meidän persoonallisessa, alemmassa tajunnassamme ole ainoastaan paha, vaan myöskin hyvää, ja se enemmän tulee näkyviin meidän päivätajunnassamme, meidän päivätajuntaamme saattaa alitajunnasta nousta hyvää. Sentähden meidän ei tarvitse katsoa itseämme sokeiksi siihen seikkaan, että on rikollisia ihmisiä, joiden alitajunnasta nousee semmoista, joka saa heidät toimimaan pahasti, vaan meidän keskellämme on hyvin lahjakkaita ihmisiä,

joiden alitajunnasta nousee hyvää ja saa heidät luomaan hyvää. Meidän runoilijamme, kirjailijamme, taiteilijamme ovat salaperäisten voimien alaisia. Näyttelijä, joka näyttelee hyvin, on inspiration vallassa, se inspiratio tulee hänen alitajuntansa kautta: kaikki inspiratio tulee pyhemmän, korkeamman järjen kautta, mutta jos inspiratio laskeutuu manaloihin, vie se hulluuteen, hulluihin tekoihin. Sentähden psykologia meidän aikanamme kallistuu siihen, että hulluus, rikollisuus ja nerous ovat lähellä toisiaan, sillä niissä ei mikään ole selvää päivätajunnalle. Ainostaan normaali-ihmiset, kunnon ihmiset, jotka elävät vaan päivätajunnassaan, joilla ei ole vetäymystä liian paljon hyvään tai pahaan, ovat täydessä järjessään, terveitä olentoja. Kaikki muut, jotka ovat rikollisia taipumuksiltaan tai tunne-elämässään liian heikkoja pitääkseen tasapainoa, he joko esiintyvät luovina neroina tai rikoksen tekijöinä tai tulevat hulluiksi. Se johtuu kaikki planeettavoimien vaikutuksesta, se johtuu siitä, että meidän ihmiskuntamme alitajunnassa yhä maininkeina vaikuttaa Kosmillinen Kristus planeettojen kautta astraalisina voimina. Nyt Kristuksen jälkeen on vähän muuttunut, mutta etenkin Kristukseen saakka nämä alitajunnan voimat olivat voimakkaat, kaikista suurimmat.

Tämän luennon nimenä olen käyttänyt Apollon- ja Dionysos-nimiä. Tarkoitukseni ei ole puhua ainakaan tällä kertaa niistä kreikkalaisista jumalista, enkä ensi kerralla saamme syytä puhua niistäkin, mutta tahdoin näillä nimillä symbolisoida noita kahta voimaa ihmiskunnassa. Ja se virtaus, mikä on enemmän tunteissa, enemmän aistillista laatua ja mikä voi saada helposti paljon pahaan aikaan, tasapainon puutetta tunne-elämässä, se on symbolisoitu nimellä Dionysos, ja se, joka vaikuttaa meidän alitajunnassamme enemmän hyvänä, tasoittavana, sopusointuisena voimana, on symbolisoitu nimellä Apollon. Apolloniset voimat tulvivat siis ihmiskuntaan myös meidän alitajuntamme kautta, mutta herättävät korkeampia inspiratioita, tunteita ja ajatuksia meissä. Ne voimat ovat harmoniaa,

kauneutta, ihanuutta, jota on meidän persoonallisessa tajunnassamme ja jota voimme jokainen hyvin ymmärtää. Olisi hyvin voinut nimittää niitä voimia Väinämöis-voimiksi. Ja hyvänä symbolina Apollon- ja Väinämöis-voimien hengestä on se soittokone, joka kreikkalaisilla on lyyra ja meillä kantele, sillä juuri nämä kello-, kieliäännet, jotka värähtelevät kellomaisesti, ovat apollonisia, Väinämöis-ääniä ja kuuluvat mentaalitasoon. Taas kun otamme Dionysos-voimat, ovat ne enemmän alempia voimia alitajunnassa, tunnevoimia, joita tietysti voidaan ohjata hyvään ja silloin ne vievät ihmisen ekstaasiin, kuten primitiivisissä uskonnoissa on harjoitettu ekstaasia. Lappalaisilla oli noitarumpuja, joita lyötiin ja joiden ympärillä tanssittiin – dervishit tänä päivänä tekevät vielä niin – jolloin ihmiset joutuvat haltiotilaan. Ne ovat Dionysos-voimia. Kun shamani joutuu haltiotilaan, hän menee ulos ruumiistaan ja voi mennä vaikka vainajan luo ja toiseen paikkaan tässä fyysisessä maailmassa ja ottaa selvää asioista. Sellaistahan kerrotaan lappalaisnoidistakin. Ne ovat Dionysos- eli Lemminkäis-voimia. Ja siinäkin on olemassa vertauskuvallinen soitin tässä fyysisessä maailmassa, sillä Dionysos-voimien soitolle eli niitä vastaaville äänille on kuvaavin torvi, semmoinen ääni, joka kulkee linjassa eteenpäin ja on pitkä. Ja kaikki luonnonkansat rakastavat yksitoikkoisia, lumoavia ääniä, jotka kaikuvat, kauan kuuluvat samanlaisina. Ne ovat aivan astraalisia omalta luonteeltaan. Nykyaikainen musikaalinen ihminen, jos hän tahtois nimittää erilaisia musiikkikappaleita, voi sanoa: tämä on dionysosmainen, tämä taas apolloninen – mutta se ei merkitse, että toinen on huonompi kuin toinen, dionysosmainen voi olla suurta, valtavaa, kaunista, mutta se tuntuu meistä enemmän luonnonvoimalta, nerokkaalta, repäisevältä, kun taas apolloninen musiikkikappale nostaa meidät harmoniaan, taivasiin, meillä ei tarvitse olla repiviä tunteita, mutta me nautimme sanomattomasti, se tuntuu koko meidän olemuksessamme. Niin on esimerkiksi Mozartin musiikin laita. Siinä on ero näiden kahden välillä. Vanhoissa mysterioissa

käytettiin aina hyväksi myös Dionysos-voimia. Te muistatte, kuinka vanhassa Kreikassa pidettiin suuria juhlia Dionysoksen kunniaksi. Dionysoshan oli viinin jumala, ja bakkanaleissa, joita vietettiin syksyllä ja joulukuussa Dionysoksen kunniaksi, oli suurenmoisesti vaikuttamassa Dionysos-voimat, niin että me sanomme vähän arvostelevasti, että jumalanpalvelus noissa vanhoissa mysteriojuhlallisuuksissa meni aivan penkin alle, siitä tuli huonoa elämää lopuksi.